

ČASOPIS GRAĐEVINAR KROZ 65 GODINA

Najveći i najugledniji tehnički časopis u regiji

PRIPREMIO:
Branko Nadilo

Odluka da se znanstveno-stručni dio nadopuni popularnim prilogama znatno je povećala broj pretplatnika kojih je danas približno 3500

Časopis *Građevinar* pod istim nazivom redovito izlazi punih 65 godina, iako to nije bila prva periodična stručna publikacija namijenjena graditeljstvu koja je u Hrvatskoj izlazila nakon II. svjetskog rata jer se već 1946. pojavilo stručno glasilo (*Bilten građevinskih poduzeća Hrvatske*) koje se redovito tiskalo do kraja 1948. pa je stoga *Građevinar* zapravo s drugačijom namjenom i sadržajem svojevrsni nastavak *Biltena*. Promjena je potvrđena sadašnjim imenom pa je tako nastao stručni časopis namijenjen svima koji se bave građevinarstvom, neovisno o tome rade li u poduzećima, projektnim biroima, ustanovama, državnim službama, obrazovnim institucijama i sl. Namjera je naznačena i u uvodniku prvog broja: (br. 1. od 1949.): "*Građevinar* treba da bude glasilo svih građevinara u NR Hrvatskoj, ma gdje se i u kojem resoru nalazili, ma kakvim se građevinskim poslom oni bavili."

Građevinar je nastavio bogatu tradiciju, započetu još 1880. *Viestima Kluba inženirah i arhitektah*, jednim od prvih stručnih graditeljskih časopisa na jugoistoku Europe

I u ovoj prigodi valja istaknuti da je *Građevinar* samo nastavio bogatu tradiciju kontinuiranog izlaska graditeljskih stručnih publikacija, započetu još 1880. prvim brojem *Viesti Kluba inženirah i arhitektah*, jednim od prvih stručnih graditelj-

skih časopisa na jugoistoku Europe. *Viesti* su naime uglavnom bile ispunjene graditeljskim temama, baš kao što su i Klub inženirah i arhitektah (utemeljen 1878.) uglavnom sačinjavali građevinari. To smo

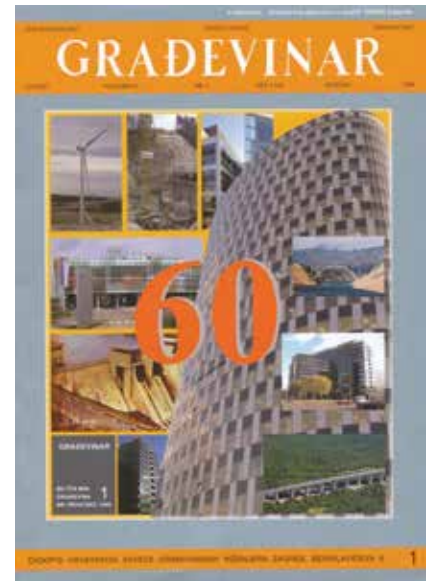
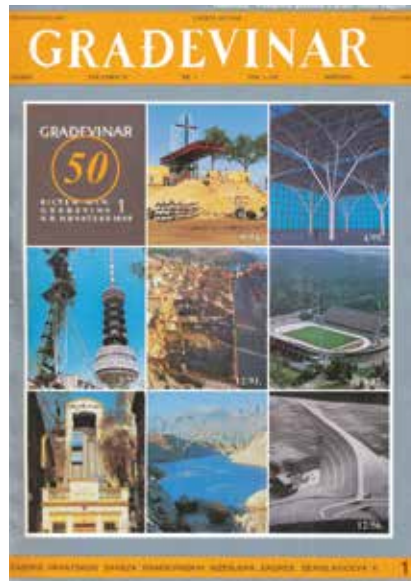

Naslovnica prvog broja *Viesti Kluba inženirah i arhitektah*

Naslovnica prvog broja časopisa *Građevinar*

i potvrdili pretiscima (ukupno 43) najzanimljivijih tekstova iz *Viesti Kluba inženirah i arhitektah* koje smo objavljivali u brojevima od siječnja 2000. do veljače 2003. Treba reći da je između dva svjetska rata u Zagrebu izlazilo nekoliko stručnih časopisa kojima je *Građevinar* izravni ili neizravni sljednik. To je ponajprije *Tehnički list* (od 1919. do 1938.), *Inženjer* (1940.) i *Građevinski vjesnik* (od 1932. do 1941.). Inače je časopis *Građevinar* u vrijeme svog nastanka bio zamišljen kao mjesečnik, ali je između 1951. i 1956. uglavnom izlazio kao dvobroj svaka dva mjeseca. Dvobroji su se često pojavljivali i u razdoblju od 1971. do kraja 1975., a od početka 1976. redovito izlazi po 12 brojeva i jedina je iznimka 2011. kada je izdan dvobroj 9. i 10. A to je podatak kojim se može podičiti rijetko koji stručni časopis u zemlji i u najbližem okruženju.

Naslovnice jubilarnih brojeva *Građevinara*

Časopis je kroz sve vrijeme svog postojanja objavljivao znanstveno-stručne priloge, ali i zanimljive tehnološke novitete te vijesti o radu svog izdavača – Hrvatskog saveza građevinskih inženjera (HSGI-a). Taj se izdavač, s izuzetkom nekoliko početnih godina kada su to bile državne institucije, nije mijenjao od 1953., iako se u međuvremenu više puta mijenjao njegov naziv.

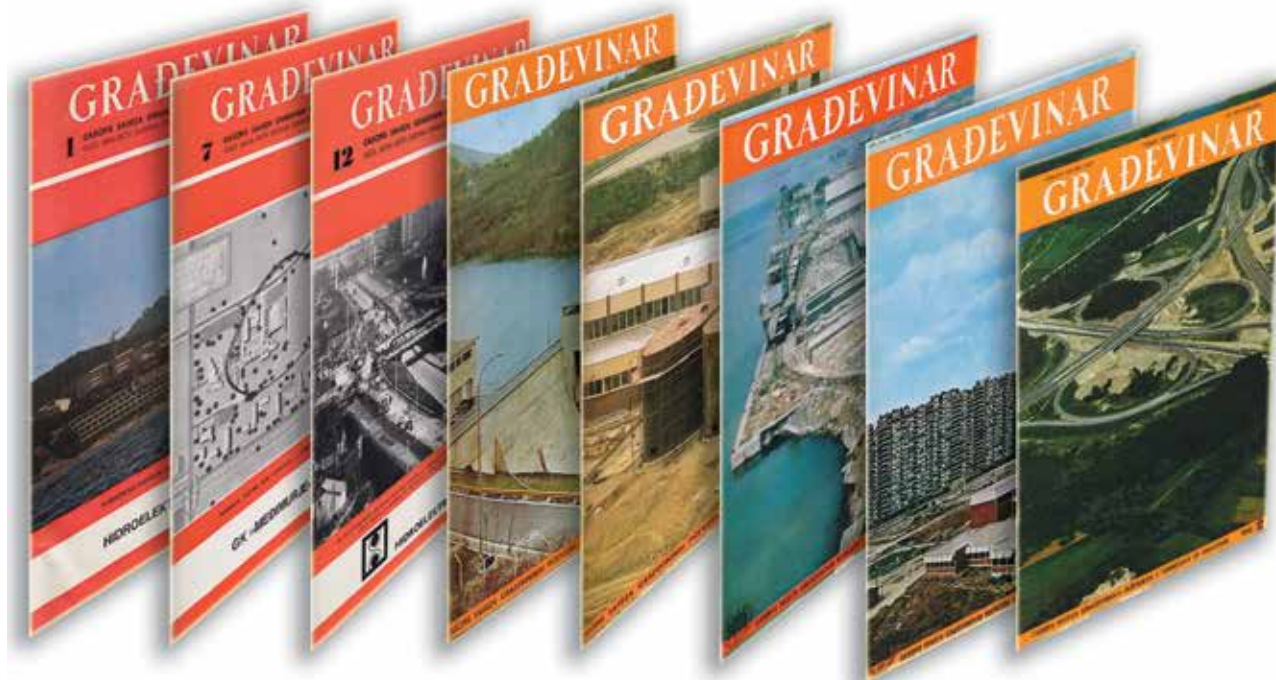
Odluku da se za prikaze značajnih gradilišta i za obradu ostalih priloga izvan znanstveno-stručnog dijela angažira profesionalni novinar potaknula je krajem sedamdesetih godina prošlog stoljeća porast broja čitatelja pretplatnika. Pretpostavljalo se naime da su mnogi građevinski stručnjaci vrlo usko specijalizirani pa su im znanstveni prilozi iz pojedinog područja često nerazumljivi i nezanimljivi, a posebno se to odnosilo na širi krug čitatelja poslovno vezanih uz graditeljstvo, osobito pravnika, ekonomista i sl. To je znatno povećalo broj pretplatnika kojih je 1989. godine, uoči raspada Jugoslavije bilo čak 5300. Taj se broj 2008. smanjio ispod 3900, dok danas iznosi približno 3500. Upravo je privlačenje novih pretplatnika utjecalo na to da je od godine 2005. angažiran još jedan stalni novinar, nakon čega se opseg časopisa povećao za otprilike jednu trećinu. Moramo istaknuti

i to da je časopis iscrpno pratio sva stradanja Hrvatske u Domovinskom ratu kao i poslijeratnu obnovu.

Građevinar se među prvima 1996. pojavio na internetu i od tada se tiska u boji, a i dalje je po tiraži najveći znanstveno-stručni časopis u Hrvatskoj i u širem okruženju

Građevinar je bio među prvima koji se 1996. pojavio na internetu, u početku s kratkim sažecima, a od početka 2000. s punim sadržajem. Od te se godine u cijelosti tiska i u boji. Prema broju pretplatnika i dalje je najveći znanstveno-stručni časopis u Hrvatskoj i u širem okruženju, a referira se u brojnim svjetskim bazama podataka – od početka 2008. i u *The Thomson Reuters services Science Citation Index Expanded (SciSearch)* i u *Journal Citation Reports/Science Edition*. Uredivački odbor u posljednje vrijeme vodi stalnu brigu o povećanju citiranosti odnosno *impact faktora*, pa se od početka 2012. svi znanstveno-stručni članci objavljuju na engleskom na web-stranicama, a namjeravaju se otisnuti i u posebnim publikacijama. U posljednje se vrijeme znatno povećao

i broj znanstveno-stručnih članaka koje pišu autori iz inozemstva. Tako ih je do početka 2009. bilo 459, a samo u posljednje vrijeme, dakle tijekom 2012. i 2013. pojavila su se 83 nova strana autora i to iz zemalja odakle prije nije bilo suradnika, poput Turske, Irana, Malezije ili Litve. Inače se pretpostavlja da je ukupno u 65 godina postojanja časopisa bilo više od 1800 autora i koautora znanstveno-stručnih članaka. Zapravo od početka 1949. do broja desetoga u 2013. tiskano je ukupno 728 brojeva časopisa, od čega u prve četiri godine (1949.-1952.) tiskan na malom formatu (A5 – 14 x 21 cm), a od 1953. u sadašnjem formatu (A4 – 20,5 x 28,5 cm) s ukupno 41.716 stranica. Valja istaknuti da su u proteklom razdoblju objavljena čak 2894 znanstveno-stručna članka, ali riječ je ipak samo o procjeni za bibliografiju svih objavljenih radova tiskanu 2009. godine jer se do 1980. radovi tiskani u časopisu uopće nisu kategorizirali. Među brojnim suradnicima ima ih nekoliko koje valja svakako izdvojiti s obzirom na veliki doprinos koji su dali časopisu. Dva se autora i cijenjena građevinska stručnjaka posebno ističu: prof. dr. sc. Ervin Nonveiller i prof. dr. sc. Kruno Tonković. Obojica su počeli surađivati u prvoj godini izlaženja časopisa i

objavljivali su svoje radove dugi niz godina, praktički sve do smrti. Prvi se članak prof. Nonveillera pojavio u prvom broju časopisa prije 65 godina. Za života je objavio približno 120 raznovrsnih priloga, a 41 od njih sa znanstveno - stručnom tematikom, od kojih je 39 napisao samostalno.

Ističu se prof. dr. sc. Ervin Nonveiller s približno 120 raznovrsnih priloga, od kojih je 41 znanstveno-stručni i prof. dr. sc. Kruno Tonković s 83 priloga i 52 znanstveno-stručna rada

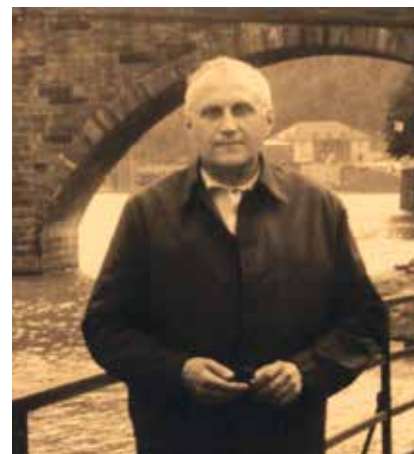
Prof. dr. sc. Ervin Nonveiller, autor s ukupno najviše objavljenih priloga

Prof. Tonković se prvi put pojavio u osmom broju 1949. godine i u časopisu je objavio 83 priloga od čega kao jedini autor u 52 znanstveno-stručna rada, pa je tako autor s uvjerljivo najviše objavljenih znanstveno-stručnih članaka. Valja svakako spomenuti i nedavno preminulog prof. dr. sc. Ivana Tomičića s 43 tiskana rada koje je uglavnom sam napisao. Od živih autora, dakle onih od kojih se još mogu očekivati novi radovi, treba posebno istaknuti prof. dr. sc. Zvonimira Žagara, također s 43 znanstveno-stručna

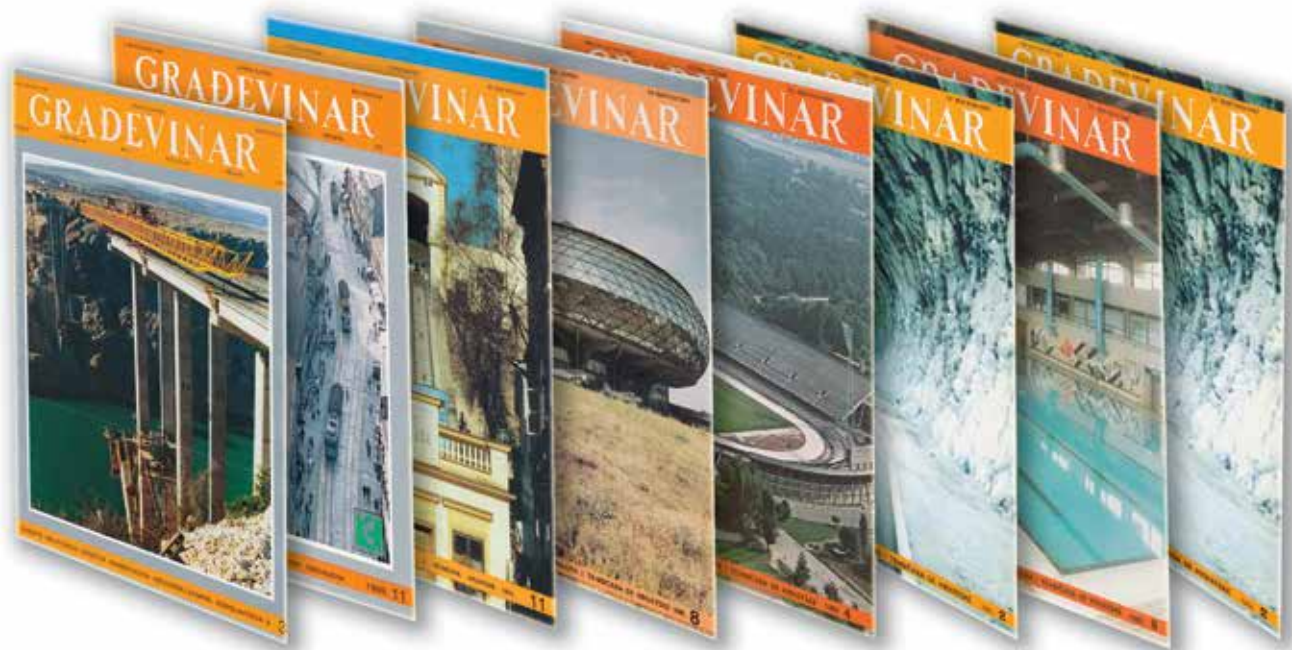
članka (samostalno i u koautorstvu). Nažalost prof. Žagar, koji se prije običavao javljati i popularnim ili polemičkim napisima, već dugo nije ništa objavio.

Među ostalim suradnicima časopisa valja svakako istaknuti Branka Petrovića, dipl. ing. građ., iako ne po znanstveno-stručnim radovima (takvih ima samo 5), koji je u razdoblju od 1952. do 1971. prevodeći s pet jezika (engleskoga, francuskoga, njemačkoga, talijanskoga i ruskoga) objavio

čak 469 priloga u rubrici *Iz inozemnih časopisa*. Posljednja dva takva priloga objavljena su u istom broju (br. 4/1971.) u kojem je objavljen i njegov nekrolog. U posljednje je vrijeme to znatno nadmašio sadašnji urednik i novinar Branko Nadilo koji od 1985. redovito piše gotovo u svakom broju časopisa pa je sasvim sigurno autor s najviše objavljenih stranica u proteklih 65 godina. Uz pretpostavku da je prosječno u svakom broju napisao po 15 stranica, ispada da je dosad objavio više od 5000 stranica.

Prof. dr. sc. Kruno Tonković, autor s najviše znanstveno-stručnih radova u povijesti *Građevinara*

Nema podataka o članovima Redakcijskog odbora za prve četiri godine izlaženja časopisa, postoji tek ime glavnog urednika. Tek 1953. pojavljuju se imena i ostalih članova Redakcijskog odnosno Uređivačkog odbora. U proteklih je 65 godina bilo ukupno 89 članova Uređivačkog odnosno Redakcijskog odbora.

U časopisu je dosad bilo samo šest glavnih i odgovornih urednika. Prvi je bio Miro Marasović, dipl. ing. arh. (od početka 1949. do broja 1.-2. u 1951.), a slijedio ga je Stjepan Lamer, dipl. ing. građ. (samo broj 3.-4. od 1951.). Potom su slijedili Franjo Simić, dipl. ing. građ. (od broja 5.-6. u 1951. do kraja 1955.), prof. dr. sc. Ervin Nonveiller, dipl. ing. građ. (od 1956. do lipnja 1975.) i prof. emer. dr. sc. Veselin Simović, dipl. ing. građ. (od srpnja 1975. do kraja 2011.). Sadašnji je glavni i odgovorni urednik prof. dr. sc. Stjepan Lakušić, dipl. ing. građ. (od početka 2012.). Biografije svih glavnih i odgovornih urednika slijede u nastavku (Prilog 1.).

Početkom 1977. zaposlen je poseban urednik koji se brinuo o obradi članka za tisak te o pripremi priloga izvan znanstvenostručnog dijela časopisa. To je od 1977. do kraja 1981. bio Fra-

njo Čič. Zbog potrebe da se čitateljima što više približe aktualna velika gradilišta angažiran je profesionalni novinar Petar Požar koji je kao urednik-novinar pisao i pripremao sve priloge izvan znanstveno-stručnog dijela časopisa od 1. broja 1983. do broja 6. u 1985., a od broja 7. u 1985. do danas urednik-novinar je Branko Nadilo, baš kao i urednica i novinarka te direktorica izdavačke djelatnosti Tanja Vrančić, dipl. ing. arh. koja je počela raditi u četvrtom broju u 2005. godini.

Tijekom šest i pol desetljeća časopis je imao nekoliko tehničkih urednika. Prvi je bio Miro Kratković (prvih pet brojeva u 1949.). Potom su tehnički urednici bili Zlatko Albert (dva broja) te Zvonko Veljačić za preostala četiri broja u 1949. Tehnički je urednik za prva dva broja u 1950. godini bio Dragutin Lach, a potom više nema podataka za 1950., 1951. i 1952. godinu. Nema podataka ni za godine što slijede, ali se može pretpostaviti da je od početka 1953. tehnička urednica bila Lidija Zlatić, dipl. ing. građ., koja je bila uključena u sastav ondašnjega Redakcijskog odbora. Od početka 1956. je i navedena kao tehnička urednica, a to je bila do kraja 1958. Od

početka 1958. pa sve do umirovljenja (broj 6. u 1988.), dakle punih trideset godina, tehnički je urednik bio Ante Nejašmić. Tehnički je urednik kratko bio i Branko Nadilo (od broja 7. u 1988. do kraja 1989.), a potom je od početka 1990. do kraja 2011. tehnička rednica bila Marija Hrlić. Tehnička je urednica od početka 2012. Tanja Vrančić.

Novi dizajn *Građevinara* od 1. siječnja 2012.